

Preek van ds. P. Vermaat (Veenendaal) in de Bonifatiuskerk bij het 50-jarig jubileum

Schriftlezing Matth.18:1-5 en 10-14, tekst vers 12

Zingen: OT 298: 1, 3 en 4 (Heer', wij zijn bijeen gekomen)

Psalm 100:1,2, 3 en 4, 146:1, 3 en 4, 119:88 (na de wet), 62:1 en 5, 80:1, 5 en 11, 84:5 en 6,
LB 446:1, 3, 4 en 6, OT 95:1,3 en 4 (Ik wil zingen van mijn Heiland)

Samenvatting

Schaap zoekt Herder

Voor mij hoeft het niet. Bepaalde T.V. programma's. Geen goed gevoel bij. Eigenlijk ongepast, zelfs onbeleefd. Soort van: *gluren bij de burens*. De Rijdende Rechter, het familiediner. Moet je nu echt met je ruzie op de TV? Kan het alleen maar opgelost worden, als duizenden mensen jou hebben gezien? Los je geschillen of verschillen liever buiten de camera's op! Niet voor het oog van duizenden. Trouwens, voor hoelang? Maar weet u, met welk programma ik het meest moeite heb? **Boer zoekt vrouw**. Je reinste gluren bij de burens. Waarom moet dat? Straks ook: chauffeur zoekt vrouw, of salesmanager zoekt man, of dokter zoekt vrouw, of...? Zijn er niet bepaalde dingen in je leven zó privé, dat moet je niet willen: gluren bij de burens. Trouwens wat denk je van al die mensen, die echt snakken naar een partner? Of die van de ene teleurstelling naar de andere stuiteren...? En toch: miljoenen mensen kijken er naar. Van de week zei een professor (en die heeft er voor gestudeerd om dat te zeggen): dat programma hoort bij Nederland. Net als 'polderen' of de 'elf steden tocht'. Typisch Hollands. Wij zijn mensen van het vlakke land, het platte land. Het liefst hebben we kandidaten met een apart tongval. Streektaal. Speciaal accent. Dat is het mooist. Geert is nu voorzien en van de rest weten we het binnenkort. Gluren bij de burens. En als rechtstreeks kijken niet uitkwam: even googelen op de naam van het programma, uitzending gemist en je bent weer helemaal bij!

"Boer zoekt vrouw". Miljoenen kwamen er de donkere wintermaanden mee door. Maar, maakt het mensen gelukkiger? Denk eens aan de honderden brieven, die niet door de eerste selectie kwamen! Denk eens aan al die kandidaten, die tijdens het verblijf op de proefboerderij hun koffers moesten pakken... Denk eens aan allen, die voor het oog van de camera's het moeilijk vinden om eerlijk te zijn.... Genoeg hierover.

Eerlijk gezegd: het helpt me wel aan het thema voor de preek van vandaag. "Schaap zoekt Herder". Een bekende gelijkenis uit de Bijbel. In veel kerkelijke kunst vind je hem terug. Schilderijen, beelden, pentekeningen. Als een plastiekje van keurig gebogen staal, gegalvaniseerd en mooi geverfd zat het op de voorkant van onze eerste pastorie in Ooltgensplaat. Alleen, misschien dacht u (en denken de kinderen, die meeluisteren, die het verhaal ook goed kennen)...je moet er niet boven schrijven 'schaap zoekt Herder', want dat is fout. Die domme opa toch....Je moet er boven zetten: 'Herder zoekt schaap'. Goed. Daar kom ik dan aan het eind nog wel op terug. Maar voorlopig verander ik het nog niet! En misschien dat jullie straks zeggen: ja, het kan toch of liever: het moet ook, zeker als je 50 jaar dominee bent! Dan moet het helemaal!

Wel een paar keer staat deze mooie gelijkenis in de Bijbel. Meest bekend: Lukas 15. Maar wij lezen Matth.18. Een heel andere aanleiding, setting, focus. In Mt.18 gaat het niet over Schriftgeleerden, Farizeën, over mensen, die zelf denken dat ze herders zijn, maar in werkelijkheid zijn ze verloren schapen. Maar Mt.18 heeft een heel andere aanleiding. Wie is de meeste in het Koninkrijk van God? Een eerlijke vraag! Waar droom je van? Als je jong bent: wat zou jij in je leven willen bereiken? Of als je leven er bijna op zit: is het geslaagd? Ben je een VIP geworden? De filmsterren, de voetbalsterren, de Quote 500, hoe vaak ging jij over de Rode Loper? Of als je nog jong bent: hoeveel volgers heb je op de facebook van je nieuwe Ip-

hone? Wie droomt daar niet van? Beroemd zijn, rijk zijn, prachtig huis, mooie auto, verre vakanties, dure kleren, geweldige partner, duizenden mensen, die jouw naam scanderen... Wie is de meeste? Nou ja, wie het in deze wereld is, dat zeggen de kranten en de boulevardbladen, maar wie is de meeste in het Koninkrijk van God? D.w.z. wie is het meest gelukkig, nu al en straks eeuwig...? Dát was de vraag van de discipelen aan Jezus.

Een eerlijke vraag. En Jezus geeft een heel mooi antwoord. Jezus heeft zojuist wonderen gedaan. Een zieke man genezen. Vertelt over Zijn lijden en sterven in Jeruzalem. Allerlei andere vragen beantwoord. En dan komt deze: wie is de grootste in Uw koninkrijk? Is dat degene, die de hoogste cijfers haalt op school, die de meeste diploma's of certificaten heeft, die het meest populair is? T.m.v. de discipelen en andere mensen, staan ook kinderen. Mooi is dat. Als ook kinderen willen weten, wat Jezus zegt, doet, gedaan heeft. Willen jullie dat? Dan haalt Jezus een kind naar voren. Ongebruikelijk in die tijd. Dat je een kind zó centraal stelt. En Jezus zegt: wil je groot zijn voor God, voor Zijn Koninkrijk? Dan moet je worden als dit kind. Geloven, dat is worden als een kind. Zo afhankelijk, zo vertrouwend, zo vol overgave. *Vader, wat U doet is goed!* En dan vertelt Jezus deze gelijkenis. Over: hoe een kind gelukkig is. Hoe je groot bent voor God. Jezus laat aan dat kind en aan alle grote mensen drie plaatjes zien, drie foto's. In één gelijkenis. Een soort drieluik.

1. De eerste foto, het eerste paneel van het drieluik: **een stuk woestijn**. Stenen, rotsen, zand. Onherbergzaam, gevaarlijk. Een herder met niet zo'n grote kudde. Maar 100 schapen. Meestal hadden ze vroeger wel duizenden schapen. Denk aan Psalm 65. *De velden zijn 'bekleed' met kudden*. Dat waren er duizenden. Maar deze kudde is niet zo groot. Dat hebben we als kerk in de afgelopen 50 jaar moeten leren. Kerkgangers. Het zijn er geen duizenden meer, soms nog honderden, vaker, bij ons, tientallen. Maar gelukkig. Ook al is de kudde klein, we hebben een fantastische Herder! Luister maar! Hij heeft allang gemerkt, dat Hij er één mist (want Hij kent Zijn schapen bij name). Onderweg kwijtgeraakt. Maar die vergeet Hij niet! Mooi is dat, deze eerste foto. Jezus vergeet ze niet, wie nog niet veilig is bij Hem. We leven in een *wegwerp maatschappij*. En soms lijkt het er op, dat ook mensen wegwerp- mensen worden. Bij honderden worden ze weggemaaid in moskeeën, in levenseinde- en abortusklinieken. Bij aanslagen. Maar God ziet je, hoort je, kent je. Hij gooit geen mensen weg. Wie je ook bent. Dat is het mooie in deze gelijkenis. Dat is ook het mooie van dominee zijn. De liefde van God, de zorg van God voor mensen, die er in eigen oog of in het oog van de wereld niet (meer) toe doen. Hij mist je, als je nog niet veilig bent! En dan zorgt Hij er eerst voor, dat die negenennegentig in veiligheid zijn. Een schaapskooi, midden in de woestijn. Grote stenen, in een kring gelegd en als laatste, de poort, waar de Herder gaat zitten aan het einde van een dag en ze één voor één naar binnen te laten. En dan de laatste, grote, zware steen ervoor. Poort dicht! Veilig. Midden in de woestijn van dit leven. Ook mensen. Waar zoveel op je afkomt. Bij je studie, je werk, je relaties, in de politiek. Hoe moeten ze verder? Wat kan het soms moeilijk zijn. En wat is het dan heerlijk. *Zondag*. Als het nog een beetje rustdag voor je kan zijn. De Schaapskooi van de kerk. Samen in de Naam van Jezus. Onder de Plataan. Samen bidden, samen zingen, samen woorden horen, die je verder helpen, nieuwe krachten geven, tot rust komen bij Hem! De Schaapskooi van de zondag. Veilig! Wat is dat mooi!

2. Het tweede paneel (foto): **de Herder op zoek**. Wat bezielt die Man? Je gaat toch niet achter zo'n dom schaap aan? Had hij maar bij de kudde moet blijven. Had hij maar beter op zijn Herder moeten letten. Iedere keer, als de Herder, omdat er weinig voedsel meer is te vinden, naar een ander stukje woestijn gaat, dan laat Hij dat toch duidelijk horen? Hij blaast op zijn fluit of op zijn vingers. Dat hebben ze toch allemaal gehoord? Er luiden toch ook niet voor niets kerkklokken, elke zondag nog, ook over Arnhem? Kom toch...kom toch.... Het is toch eigen schuld, dikke bult van dat zwervende schaap, dat hij verloren is? Want dat is hij. Verloren. Als schaap in de woestijn in je eentje. Dat overleef je niet. Dat weet de Herder. Weet u dat, sta jij daar bij stil? In deze barre wereld, waar de woestijn op zoveel manieren oprukt, kun je toch niet overleven, zonder de Goede Herder? Ja, je kunt proberen met drank of drugs je te

verdoven of je ogen te sluiten voor de grote problemen in deze wereld of in je eigen leven ('wegkijken' heet dat tegenwoordig!) of alleen maar denken aan je carrière, je studiepunten, je targets op kantoor, school of werk, maar waarom zou je dat doen? Er is een God is, die je kracht, wijsheid, vergeving, genade wil geven, je dragen wil, als alles je teveel wordt? !

Moet je zien, wat die Herder er al allemaal voor over heeft om dat ene schaap te zoeken. Het is avond. Overdag is het heet in een woestijn, 's avonds koelt het snel af. Vindt u ook, dat de wereld waarin wij leven zo koud wordt, zo kil, zo onpersoonlijk? Dat staat toch ook in de Bijbel? De liefde zal verkillen, Israël komt steeds meer alleen te staan, het milieu, IS, Boko Haram, de christenvervolging, de leugenpropaganda in Rusland, of netter gezegd, denk aan de MH17: ze zullen de waarheid niet willen vertellen... (Mt.24:1-14) Wat heeft Jezus er veel voor over gehad om verloren mensen te zoeken. Als Zoon van God de hemel verlaten. We staan er in deze weken bij stil: veracht, verlaten, geslagen, gezeseld, gekruisigd, omdat Hij verloren schapen hoorde roepen! Schaap zoekt Herder! Neen mensen, op eigen kracht komen we er niet. En.....het hoeft ook niet! Luister maar!

3. We gaan naar het derde paneel (foto). Zo zat dat op onze eerste pastorie. Een **Herder met op zijn schouders een schaap!** Gevonden! Fantastisch! Neen, de Herder jaagt hem niet terug naar de kudde, vol verwijt, waarom heb je niet beter opgelet...? De Herder zet hem niet op zijn poten: hup lopen jij nu, daar heb je ze voor gekregen. Misschien kon dat niet eens, lopen, door verwondingen. Wat is er veel, waar een mens zich tijdelijk of blijvend aan kan verwonden in het leven. Wat hebben we in de loop van de jaren veel verdrietige mensen gezien: meer dan 1000 mensen begraven, huwelijken zien vast lopen, jonge mensen zien weg groeien van de kudde, oudere mensen zien verstarren..... Vaak door eigen schuld. Maar zelfs daarover lees je hier geen woord. Hij vergeeft mild en zonder verwijt, ook al heb je misschien lang zonder Hem gedwaald. De Goede Herder neemt je liefdevol op Zijn schouders en draagt je ook nog. Zwaar was dat, door de woestijn. Prachtig.

Neen, ik was zelf geen goede Herder. Ik heb lang niet alles goed gedaan, in de kerk niet, in het gezin niet, en in al die kringen, waar we samen iets hebben mogen doen. Een halve eeuw. Niet voor te stellen. 50x365 dagen. Hoe was het mogelijk. Neen, ik was geen goede Herder. Maar dat hoefde ook niet. Jezus is de Goede Herder, Jezus Hij is overal! Daarvan te getuigen. Wat was dat prachtig, wat is dat prachtig. Jongeren, ouderen, alleengaanden, en soms overbezette mensen. Wat hebben we veel mensen in de loop van de jaren ontmoet, leren kennen, mogen begeleiden. Ook veel mooie mensen met wie we straks de Goede Herder voorgoed mogen loven en prijzen!

Schaap zoekt Herder. Ik laat het er toch maar boven staan. Voor wie nog niet gevonden is. Voor wie nog verstrikt zit in het struikgewas van deze wereld. En...voor wie af en toe toch best wel weer een beetje afgedwaald raakt.... En vergeet nooit meer:

*Ik hoef niet eerst volmaakt te wezen,
voor ik een volgeling van Hem kan zijn
ik hoef niet eerst mijn Bijbel stuk te lezen,
voordat ik zeggen kan: nu ben ik rein.*

*Kom maar, zoals je bent, met al je falen,
met dat gevoel van: is dit wel voor mij?
je hoeft niet eerst een diploma te behalen,
waaruit zou blijken: en nu hoor jij er bij...*

*Neen, je hoeft niet eerst volmaakt te wezen,
voor Hij je hart en je verlangen vult.
Hij wil ook al je ongeloof genezen.
Hij, de volmaakte, droeg toch al jouw schuld?!*

Amen